

COLLOQUIA

22 noiembrie 2024

DE LA APELATIV LA NUME PROPRIU: SUDIT ȘI „MOȘTENIREA” SA ANTROPONIMICĂ ȘI TOPONIMICĂ

Cercet șt. II, dr. Iustina NICA

Există mai multe indicii care ne arată astăzi că românii au conlocuit vreme îndelungată cu diferite alte neamuri. Unul dintre ele vizează chiar denumirea etniei: bulgar, grec, sârb, turc etc. Apoi, numele pe care aceste persoane le poartă (prenume, supranume, patronime) fac parte din inventarul antroponimic propriu etniei respective (*Ahmed, Asan, Carianopol, Haim, Isac, Mladin, Naidin* etc.). Afixele pot fi, de asemenea, un indicator al originii locale. Registrul sufixelor care se află în această situație este unul generos. Iată doar câteva exemple: *-ov/-ev* (rusă, bulgară), *-ovici/-evici* (rusă), *-enski, -inski, -eŃki* (poloneză), *-enko, -iuc, -eac, -incu, -uc* (ucraineană), *-ache, -adis, -idis, -ios, -anos, -opoulos* (greacă) etc. Un alt element care poate indica proveniența este meseria practică de o persoană. Cândva, *Alvițaru* sau *Brăgaru*, de exemplu, puteau desemna un individ de origine turcă, iar *Grădinaru*, de origine bulgară.

Un astfel de indice este și apelativul *sudit*. Sudiții, o clasă socială și economică importantă, au influențat onomastica românească fie prin transferul de nume străine, fie prin românizarea acestora, ceea ce a dus la o diversificare a inventarului de nume românești, la crearea unui peisaj antroponimic bogat, care reflectă istoria migrațiilor și influențelor culturale în regiune. Apelativul *sudit* a suferit el însuși trecerea de la a desemna o categorie socială la a individualiza o anumită persoană, urmând traseul obișnuit: de la poreclă, apoi la supranume și, mai apoi, la patronim.

În momentul de față, prezența și frecvența numelui de persoană *Suditu* (cu derivatul *Sudețeanu*) ori a toponimelor care conțin acest termen (ne/derivate *Suditu, Sudițeanca, Sudițeni*, pluralul *Sudiți*, analiticele *Dealul Sudiților, Drumul Sudiților, La Sudiți, La Pivnița lu Suditu, Pârâu Suditului, Pe Valea Sudiților, Popescu-Sudiți, Sudiți-Ungureni* etc.) este foarte modestă dacă ne raportăm la întregul inventar al numelor românești de locuri și de persoane. Chiar așa stând lucrurile, cercetarea numelor respective nu trebuie neglijată. Cuvântul a lăsat, spre deosebire de altele, puține urme în onomastică, însă descrie o realitate istorică care merită să fie cunoscută și sub acest aspect.